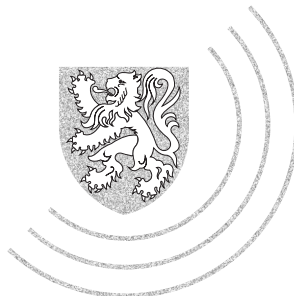


V L A A M S   P A R L E M E N T



Zitting 2003-2004

8 december 2003

**VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET**

**– van de heren Francis Vermeiren, Sven Gatz, Bruno Tobback, Jos Geysels,  
Herman Lauwers en Norbert De Batselier –**

**houdende wijziging van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende invoering van  
onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad**

## TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

**Algemene toelichting**

De vervanging van een Vlaamse volksvertegenwoordiger die benoemd wordt tot lid van de federale regering, evenals de opvolging van een overleden of een ontslagnemend volksvertegenwoordiger die op dezelfde lijst verkozen is als een plaatsvervanger van een lid van de Vlaamse of de federale regering, is tot op heden niet uitdrukkelijk geregeld.

Het mandaat van Vlaams volksvertegenwoordiger is onverenigbaar met het ambt van minister en staatssecretaris, zowel op federaal niveau (artikel 24bis, § 2, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, ingevoegd bij artikel 10 van de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur) als op het niveau van de gemeenschappen en gewesten (artikel 2 van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende de invoering van onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad).

De Vlaamse volksvertegenwoordiger die lid wordt van de Vlaamse regering of van de federale regering houdt van rechtswege op zitting te hebben in het Vlaams Parlement, en wordt voor de duur van zijn regeringsambt vervangen door de eerst in aanmerking komende opvolger. Zodra de betrokkene ontslag heeft genomen uit de Vlaamse regering of door de Koning ontslagen is uit zijn ambt van federaal minister of staatssecretaris, neemt hij zijn parlementair mandaat weer op (respectievelijk artikel 3, bijzonder decreet van 26 juni 1995 en artikel 24bis, § 2bis, BWHI). De Vlaamse volksvertegenwoordiger die lid wordt van de Brusselse Hoofdstedelijke regering, wordt definitief vervangen door zijn opvolger en keert niet terug na zijn ontslag uit de regering.

**Commentaar bij de artikelen**

## Artikel 2

Krachtens artikel 3, eerste lid, van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 wordt de Vlaamse volksvertegenwoordiger die de eed aflegt als lid van de

Vlaamse regering vervangen door de eerste in aanmerking komende kandidaat op de opvolgerslijst.

In de praktijk geldt een identieke regeling voor de Vlaamse volksvertegenwoordiger die de eed aflegt als lid van de federale regering. Dit artikel vormt de decretale bevestiging van deze parlementaire gewoonte. Artikel 3 van de bijzondere wet van 26 juni 1995 wordt aangevuld met een derde lid dat uitdrukkelijk bepaalt dat de Vlaamse volksvertegenwoordiger die de eed aflegt als lid van de federale regering, vervangen wordt door de eerste in aanmerking komende kandidaat op de opvolgerslijst. Deze bepaling vormt een aanvulling op de wettelijke onverenigbaarheid van het mandaat van Vlaams volksvertegenwoordiger met een federaal regeringsambt (zie artikel 24bis, § 2, 3°, en § 2bis, BWHI).

## Artikel 3

Wanneer een parlementair mandaat openvalt tengevolge van het ontslag of het overlijden van een effectief verkozen kandidaat, neemt de opvolger definitief, dat wil zeggen tot het einde van de legislatuur, de plaats in van zijn voorganger. De plaatsvervanger van een minister of een staatssecretaris heeft daarentegen geen zekerheid over de duur van zijn parlementair mandaat. Na zijn ontslag uit de regering keert de minister of de staatssecretaris immers terug naar het Vlaams Parlement ten koste van zijn plaatsvervanger.

De positie van de plaatsvervanger na de terugkeer van de minister of de staatssecretaris is tot op heden niet geregeld, noch in de bijzondere wet van 8 augustus 1980, noch in het bijzonder decreet van 26 juni 1995. Ook de situatie waarin tijdens de duur van de plaatsvervanging van een minister binnen dezelfde lijst van de plaatsvervanger een parlementair ambt definitief openvalt (tengevolge van ontslag of overlijden van een effectief verkozen lid) is niet uitdrukkelijk geregeld bij wet of decreet.

Dit voorstel van bijzonder decreet beoogt het statuut van de plaatsvervangers nader te regelen. De bijzondere decreetgever is, op grond van zijn constitutionele autonomie, zowel bevoegd om de vervanging te regelen van Vlaamse volksvertegenwoordigers die deel uitmaken van de federale regering (art. 24bis, § 2bis, BWHI) als de vervanging van Vlaamse volksvertegenwoordigers die lid worden van de Vlaamse regering (art. 24bis, § 3, BWHI). Een dergelijk bijzonder decreet wordt aangeno-

men met tweederde van de uitgebrachte stemmen (art. 118, § 2, Grondwet).

Dit voorstel wil de praktijk die op het ogenblik geldt ten aanzien van de plaatsvervangers uitdrukkelijk bekrachtigen in een bijzonder decreet, ten einde elke ondubbelzinnigheid ter zake in de toekomst uit te sluiten. Deze praktijk kan samengevat worden in de volgende drie punten :

- 1° de Vlaamse volksvertegenwoordiger die de eed aflegt als lid van de Vlaamse of federale regering wordt onmiddellijk vervangen door de eerste in aanmerking komende opvolger van de lijst waarop hij gekozen is. Voor de plaatsvervangers van een lid van de Vlaamse regering is dat al geregeld in artikel 3 van het bijzonder decreet van 26 juni 1995. Het toepassingsgebied van deze bepaling wordt nu uitgebreid tot de plaatsvervangers van een federaal regeringslid ;
- 2° na de terugkeer van het lid van de Vlaamse of de federale regering neemt de plaatsvervanger zijn oorspronkelijke plaats op de opvolgerslijst terug in ;
- 3° wanneer tijdens de duur van de plaatsvervangings van een lid van de Vlaamse of de federale regering binnen de lijst van die plaatsvervanger een parlementair mandaat definitief openvalt (ten gevolge van ontslag of overlijden van een parlementslid), neemt die plaatsvervanger dit definitieve ambt op. De volgende in aanmerking komende opvolger neemt vervolgens de positie van de oorspronkelijke vervanger in. Dat betekent dat hij dat parlementaire mandaat bekleedt tot het lid van de Vlaamse of federale regering dat hij vervangt, terugkeert naar het Vlaams Parlement.

Bovenstaande handelswijze is geïnspireerd op de toelichting bij artikel 1bis van de wet houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers. Dit artikel bevat een regeling voor de federale plaatsvervangers die identiek is aan de regeling die geldt voor Vlaamse parlementsliden die lid worden van de federale of de Vlaamse regering. Luidens de memorie van toelichting bij dat artikel “spreekt (het) voor zich dat de opvolger die een tot minister benoemd parlementslid moet vervangen in de zin van artikel 1bis nog steeds een ontbrekend parlementslid kan vervangen (overlijden, ontslag, wegvallen van verkiesbaarheidsvoorwaarden). In dat geval moet de volgende in aanmerking komende opvol-

ger op de lijst het tot minister benoemde parlementslid vervangen.”<sup>1</sup>

#### Artikel 4

Het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende de invoering van onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad hanteert, zoals uit de titel al blijkt, nog het begrip ‘Vlaamse Raad’. In het voorstel van bijzonder decreet wordt de desbetreffende terminologie aangepast, en het begrip ‘Vlaamse Raad’ consequent vervangen door het begrip ‘Vlaams Parlement’.

Francis VERMEIREN

Sven GATZ

Bruno TOBBACK

Jos GEYSELS

Herman LAUWERS

Norbert DE BATSELIER

<sup>1</sup> *Parl. St.* Kamer 1992-1993, nr. 897/1, 38-39

## VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

## Artikel 4

## Artikel 1

Dit bijzonder decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

## Artikel 2

Aan artikel 3 van het bijzonder decreet van 26 juni 1995 houdende invoering van onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de Vlaamse Raad wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

“Het lid van het Vlaams Parlement dat de eed aflegt als lid van de federale regering wordt vervangen door de eerst in aanmerking komende opvolger van de lijst waarop hij gekozen is.”

## Artikel 3

In hetzelfde bijzonder decreet van 26 juni 1995 wordt een artikel 3bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

## “Artikel 3bis

De in artikel 3 bedoelde plaatsvervanger behoudt zijn plaats in de volgorde van de opvolgers van de lijst voor het opnemen, binnen zijn lijst, van een definitief vacant mandaat.

De in artikel 3 bedoelde plaatsvervanger herneemt zijn plaats in de volgorde van de opvolgers van de lijst wanneer, bij het ontslag in de loop van de zittingsperiode van een lid van de Vlaamse regering of van de federale regering, dat lid opnieuw zitting neemt in het Vlaams Parlement.”

In hetzelfde bijzonder decreet van 26 juni 1995 worden de woorden “de Vlaamse Raad” telkens vervangen door de woorden “het Vlaams Parlement”.

Francis VERMEIREN

Sven GATZ

Bruno TOBBACK

Jos GEYSELS

Herman LAUWERS

Norbert DE BATSELIER

---